

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Elfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön 22 szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dobánytásdákban.

Eredményes ülésszak.

A képviselőház egy-két nap mulva befejezi munkálkodását s vakációi pihenésre tér. Az a tevékenység, melyet a ház az utóbbi hónapok alatt kifejtett, minden tekintetben elismerésre méltó.

A beruházási törvény hatalmas lökést ad vasuti forgalmunk fejlődésének s orvosolni fogja azokat a hiányokat, melyek évtizedes mulasztások miatt a vasuti közlekedésben sok zavart, az ország kereskedelmi érdekeinek pedig tetemes kárt okoztak. A közsígi orvosok államosítása javulást fog eredményezni közegészségi állapotainkban. Az állattenyésztés előmozdítása és emelése, mezőgazdaságunk egyik legfontosabb ágának a felvirágoztatását biztosítja, s ezzel nagy arányokban járul hozzá a gazdaközönységünk anyagi helyzetének javításához s a közlelmezésnek is hasznos szolgáltatásokat tesz.

Az ingyenes népoktatás, a gazdasági oktatásról való gondoskodás, a szeszgyártásnak a mezőgazdasági üzem felé való terelése, a népjóléttel szerves kapcsolatban álló intézmények. A büntető novella a humanizmus és a tisztesség elveit szolgálja.

A kis emberek szempontjából azonban legfontosabb törvényalkotása lesz a tavaszi ülésszaknak a végrehajtási novella. Volt is e törvény miatt roppant nagy jajveszékés azokban a körökben, melyek eddig a szegény ember elköttyavetyélt jószágából hihetetlenül gyorsan meggazdagodtak. Az árverési hiénák munkája Magyarországon a legjövődélmezőbb foglalkozás volt. Hogy a legbecstelenebb is volt, hogy könny tapadt hozzá és átok szállott rá, azzal a hiénák nem törődtek.

Egétó szükség volt védelmet nyújtani az otthonnak. A testvériség érzületéből és az egyenlő jogvédelem elvéből folyik, hogy az új végrehajtási törvény nem csak a kis gazda ingóságait oltalmazza, hanem az iparos életfentartási eszközeit ér a hivatalnok létminimumát is.

Megszorult ennek folytán a hitelnyújtás, de csak az uszorások kezei között és ez nem lesz baj. Aki azzal a számítással hitelez másnak, hogy ha az illető nem fizet, majd újra ütteti a lovait, ökreit, bútorát, ruháját, ágyneműjét, az lelkiismeretlen ember, mert az hasznót akar húzni

embertársának a romlásából. És ha meg-gondoljuk, hogy a könnyelmű hitel rendszerint uszorahitel is, akkor igazán nincs okunk sajnálni, hogy a szegény ember ezentúl nehezebben kap pénzt eddigi hitelezőitől.

Azt hiába mondják, hogy az uszora a hitelezésnél ezentúl még szabadabban fog garázdálkodni, mert ha egyszer meg van szorítva a végrehajtható tárgyak köre, akkor a hitelező többet kénytelen kockáztatni, következésképp a kockázat fejében igyekezni fog a kölcsönzött pénz után olyan kamatot szedni, mely az ő hasznát a kockázattal szemben biztosíthatja.

Csak hogy nem odáig van a dolog. A uszora természetü kamatszédés eddig is a lehető legteltesebb mérvben meghonosult és divott mindenütt, ahol meg voltak az előfeltételei: tudatlan, vagy könnyelmű nép és uszoráskodásra hajló emberek. Ezeknek a garázdálkodását az új törvény nem mozdítja elő, mert ezek az alakok, már eddig is elmentek addig a határig, ameddig a nép tudatlansága, van könnyelműsége lehetővé tette nekik a manipulációt. Ezek eddig is megnyuzták a népet, a hogy csak tudták. Rosszabb ez a fajtat már nem lesz, mert nem is lehet.

Hanem igenis be fog következni az, hogy az az uszorás meggondolja, vajjon érdemes-e kockáztatni akar csak 10 kor-t is, ha egyszer a végrehajtási törvény az adós ingóságainak egy részét érintetlenné minősíti.

Külömben is, a kormány és a törvényhozás ennél a törvénynél meg nem állhatnak a szegény ember otthonának védelmében. És nem is fognak megállni. Az igazságügyminiszter már kijelentette, hogy gondoskodni kíván az *ingallannak* védelméről is, mert a jelen törvény csak az ingók végrehajtási mentességével foglalkozik. Ezen novella megokolásába és az igazságügyi bizottság jelentésébe már fel is vették azt, hogy a *homestead*-törvény tervezete a minisztériumban készen van. Kijelentette a miniszter azt is, hogy ezt az otthon-törvényt (egy család eltartására szükséges birtok lefoglalhatatlansága) oly időben terjeszti be, hogy az még a jövő ülésszakban letargyalható legyen.

Ha a *homestead*, melyet először a néppárt vett fel a programjába és sürgetett, életbe lép, az otthon védelme teljes

lesz. Akkor már az uszora megfékezéséhez — mert teljesen kiirtani ezt a rák fenét soha sem lehet — csak egy lépés lesz szükséges, a könnyen megszerezhető olcsó hitelnek lehetővé tétele.

A hitelszövetkezetek révén ez már most is az ország nagy részében lehetséges s a tapasztalat igazolta, hogy ahol egy jól vezetett hitelszövetkezet működik, ott a pénzsuzora épp úgy kiszorult és eltakarodott a vidékről, mint a hogy megszűnt az áruuszora a fogyasztási szövetkezetek útján. A kormánynak gondoskodnia kellene arról, hogy azokon a vidékeken is, ahol eddig hitelszövetkezetek a helyi körülmények mostohasága miatt nem alakulhattak, ez az intézmény minél előbb létesíttessék. Mihelyt ez meg lesz, a végrehajtási novella népméltó intencióinak megvalósítását többé semmi sem fogja akadályozni.

De bármily nagy fontosságot tulajdonítunk a tavaszi ülésszak törvényalkotó működésének, nem tagadhatjuk, hogy még nagyon messze vagyunk attól, hogy népünknek legnagyobb baján, a *közsígi teherviselésen* számottevőleg segítsünk.

Az állam ezen a téren egy olyan nagy és nehéz feladattal áll szemben, melyet egyelőre csak közvetett segítséggel lehet megoldani. A közsígi terheknek az állam által való átvételéről szó sem eshetik. Van azonban egy út, mely végéreményben a jelzett célhoz vezet, s az a közsígek és a nép jövedelem-forrásainak szaporításában lelhető meg. Arra nézve, akinek sok a terhe, teljesen mindegy a segítség szempontjából, vajjon leveszünk-e valamit a válláról a terhekből, vagy parcellázó eladásával, mezőgazdasággal foglalkozó néppünket anyagi erőszaporodáshoz segíthetjük, s ezzel a közsígi terhek viselésére is képesebbé tehetjük.

Reméljük, hogy ez is megvalósul, ha parlamentünk munkássága a népségítés terén oly eredményes lesz, mint aminő volt a tavaszi ülésszaké.

Dr. Saára Gyula
polgármesteri jelentése június hétről.

(Folytatás.)

Amint ezen ügyben a városi tanács kimerítően indokolt felterjesztése alapján a földmiveltési-ügyi miniszter urtól a válasz ismeretében, a hozandó

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS AGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

határozatot a tekintetes közgyűlésnek bejelentem és a további intézkedések iránt előterjesztést fogok tenni.

A beállott nagy melegség és szárazság következtében a háztulajdonosok részéről panaszok érkeztek be hozzám, hogy több kut vize megromlott és a lakosság ivóvíz szükségletét igen nehezen tudja beszerezni, amennyiben a magánkutak tulajdonosai felve attól, hogy kutjaikból a víz kiapad, a közönséget a magánkutakból vízfordástól tiltják.

En a hozzámm intézett panaszok folytán az összes közkutak megvizsgálását elrendeltem, ezen vizsgálat eredményeként jelentem, hogy a felsővárosi területen elhelyezett Zámoly-utcai népiszkola kutja, a zámoly-utcai közkut, a királykút a Vende-utca-keleti részén elhelyezett kut, a honvédiaktanya déli oldalán elhelyezett kut, a honvédiaktanya nyugoti oldalán elhelyezett kut, a fürdő-utcai közkut, a malom-utca-északi részén a sörház előtt elhelyezett kut vize teljesen tiszta, élvezhető és egészségre minőségűnek találtott és ezen kutak közül csak egyik-másik szerkezete, falai és deszkázata igényelnek javítást.

Ellenben az ezredéves iskola kutjának vize uszálkó fehér foszlányokat tartalmaz, a kut egyelőre leszereltetett, a kut vize vegyileg megvizsgálható és ez okból mintá vétetett; a felsővárosi templomtól északra elhelyezett ázott kut gyakran zavaros, épen azért kiiszapolással vize kitisztítandó, a kut fedője pedig, mely a vizet visszacserezi s így kijavítandó; a régi honvéd laktanya udvarán elhelyezett kut vize lezárva van, ivásra nem alkalmas és ezek egészségre ártalmas vízjelzővel vannak ellátva, a városmajori ázott kut vize édes, a kutnak fedele rozsa, a kut tehát kiiszapolandó és a kut fedele kijavítandó, ebből azonban csak állatokat itatnak.

A palotavárosi és tóvárosi összes kutak közül, a Jancsár-utcai, Sütő-, Palotai-, valamint a Horváth István-utcai kutak vize kifogástalan és jónak találtott. Kifogás alá estek a Ráctemető előtti, Szarcsa-utcai kutak vízei, ezekből vegyvizsgálata mintá vétetett; némelyik kutnál a kut köpönyege ellen téttet kifogás.

A vízvárosi és belvárosi közkutai közül: a Szent-István-terti, Megyeteri, posta, pénzügyi palota udvarán furt kutak, az Elit házhoz előtti, Lakatos-utcai, püspöktéri aggintézet melletti, Gáztelep-utcai, a járási ház melletti és az olaj-utcai iskola melletti közkutak vize kifogástalannak találtott, csak ezen kutak egyik-másikánál szükséges a szerkezet és falak vagy deszkázatban némi javítás.

Ellenben az árvház előtti, az Ős-utcai és Manz ovoda melletti kut vize kifogásoltattak és azokból vizsgálat végett minták lettek véve.

A városház udvarán és az aggintézetben levő kutak víze ivásra alkalmatlanoknak találtattak, ezen kutak jelzőtáblával láttattak el, hogy a kut vize ivásra nem használható.

A háltéri közkut néhány hét előtt megromlott, kiiszapolva lett, de miután szerves anyagot, továbbá ammoniák és salétromos savat tartalmaz, a kut leszereltetett és most javítás alá kerül.

Mindezen körülmények bejelentettek a közigazgatási bizottsághoz s a közigazgatási bizottság határozatával a főorvos utasítottott, hogy a kifogásolt kutakat tartsa nyilván s javítások alkalmakor a rendes havi jelentésének keretén belül a közigazgatási bizottsághoz tegyen jelentést.

A fentiekből kifolyólag kétségtelen, hogy a kutaknak javítása gyökeres orvoslást igényel, a mely semmi esetre sem halasztható el az új vízvezeték elkészítéséig, épen azért kérem a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy a kutak ezen vizsgálatból, folyólag a közegészség megvédése szempontjából, a feltétlenül kívánatos és szükséges lépések megtételtesenek: adjon a városi tanácsnak felhatalmazást, hogy a kutak gyökeres kijavítására költségvetési közzítsessen és a kutak szükséges javítását eszközözhesse.

A fentiek a legfontosabb bizonyítékai annak, hogy mennyire jelentéssé a kívánatos a vízvezeték kiépítése.

Múlt havi jelentésemben már előadtam, hogy kifátságba helyeztettem, miszerint Pászár István magy. kir. vízellátási igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztályánál alkalmazott okleveles

gépészmérnök esetleg hajlandó a munkák ellenőrzésére vállalkozni és épen azért már akkor bejelentem, hogy nevezett mérnök urat személyesen fogom felkeresni, hogy vele az ügyet megbeszéljem.

Nevezett mérnök ur előttem ki is jelentette, hogy ő az spítés vezetésére illetve ellenőrzésére, hajlandó vállalkozni és a díjazásra vonatkozó feltételeit velem már írásban is közölte.

Most tehát még csak Zarka Elemér, kir. mérnök és Forbáth Imre uraktól kell beszerezni a díjazásra vonatkozó feltételeket, a melyek megküldésére nevezettek írásban fel is kértem.

Amint ezen urak feltételei velem közöltetnek puhatolódszámunk s eljárnok eredményét Rauscher Béla és dr. Kúthy József biz. tag urakkal egyetértőleg az építési és ellenőrző bizottsághoz beterjesztjük, hogy az általunk javaslatba hozandó építés vezető díjazását egyszéleg állapítsa meg és terjessze majd a közgyűlés elé jóváhagyás végett.

Megjegyzem, hogy Zarka Elemér kir. mérnökkel ezideig személyesen azért nem intézhettem el a díjazás kérdését, mert ő e hó közepéig Budapestről távol volt, a legutóbbi napokban pedig én annyira el voltam hivatali dolgommal foglaltva, hogy egyáltalán nem szakíthattam magamnak időt a vele való értekezésre.

Június hó. első napjaiban volt ugyan nálam Zarka Elemér kir. mérnök s előadta, hogy Veszprém, Pápa, Komárom, Igó, Lőcsé, Kaposvár, Eperjes és Körmenben már vízvezetékek és csatornák építésénél mint építést vezető szakértő működött, most legutóbb pedig Marosvásárhelyen bizatott meg ily építést vezetésével, a hol a vízvezeték kiépítése a csatornák nélkül 1.300.000 koronára van előirányozva és egyszérmind azt is tudata velem, hogy most, a Szászvárosban folyamatba levő vízvezetékéknél van megbízva az építés vezetésével.

Forbáth Imre amint értesültem Brassóban teljesített mint építés vezető de csak is csatornázásoknál munkálaltokat.

Tisztelettel jelentem azonban azt is, hogy a vízvezeték-üggyel kapcsolatban, a felveendő kölcsön kérdésével is behatóan foglalkozom és rövid időn belül a szakértő bizottsági tagok bevonásával e tárgyban értekezlet fogok tartani.

Az új lakások használatba vétele körüli közegészségügyi, közbiztonsági érdekek megóvása végett a következőképp intézkedtem:

Felhívtam a rendőrkapitány urat, hogy minden új lakásépítést nyilvántartson és e célból a mérnöki hivatalt utasítottam, hogy a kiadott tanácsai engedély és tervrajz alapján az építkezés szabály és engedélyszert kivétel: ellenőrizze, az építkezés befejezése, vagy elmaradásáról a rendőrkapitányi hivatalhoz értekezlet nélkül jelentsem. Felhívtam továbbá a rendőrkapitányt, hogy az építés befejezése után a beklözés előtt a hatósági lakásvizitát a mérnöki hivatal s egy hatósági orvos közbejötté mellett a fél jelentkezésére késedelem nélkül tartsa meg és mindazok ellen, akik a lakhatási engedély kiadása előtt a lakást mint tulajdonosok illetve ezek megbízottai elfoglalják, vagy elfoglalni engedik, a kihágási eljárást haladéktalanul indítsa meg.

A rendőrőkapitány ezirányban a közíg. biz. havi ülésein jelentést tenni köteles.

Dr. Holly Géza közigazgatási bizottsági tag ur felszólalása folytán a rendőrök éjjeli szolgálatának célszerű beosztása tárgyában a rendőrőkapitány urral egyetértőleg egy újabb szolgálati tervet fogunk kidolgozni és elbte léptetni.

A levéltári munkálatoknál a vízjogi könyvek és a vízjogra vonatkozó összes iratoknak a törvény és miniszteri rendeleteknek megfelelő rendezését elrendeltem s a kulturmérnöki hivatal főnökével való együttes megállapodás alapján fog ez rendeztetni.

A tuberkulózis nagyarányú pusztításának megállítására alakult védőegylet megkeresése folytán a rendőrőkapitány urat mint elsőfokú közegészségügyi hatóságot, hogy saját hatáskörével intézkedjék aziránt, miszerint egyes háztulajdonosok a házuk előtti gyalogjárót a beállott nagy meleg időben naponként a reggeli órákban öntöztessek s a szobák tölró ruháit, melyek az annyira ártalmas port és esetleg a tüdővésznek fertőző anyagát foglalják magukban

a délelőtti időben az ablakon át ki ne rázzák és a porkiverést csupán naponként reggel 7-8 óra közötti időben teljesítsék; felhívom továbbá, hogy pénteki napokon a házaló-koldusok a koldulást csakis reggel 8 óráig folytathassák.

Felhívom továbbá a mérnöki hivatalt, hogy az utcák öntözését és seprését naponként reggel 6 órákor eszközöltesse, a városháza előtti tért pedig vasárnap és ünnepnapokon, midőn a munkás-fogadások végett a szokásos csoportosulás történik, a kora reggeli órákban; majd pedig fél 11 órákor; midőn fogadások élvegeztettek, vízzel bőven öntöztesse fel, a városház előtti gyalogjárókat pedig az utcaseprők munkarejének felhasználásával kannákkal szintén öntöztesse.

Az utca öntözéshez megfelelően a tüzoltó lovak felhasználhatók, szóval az öntözés helyes és célszerű keresztülvitelére hívtam fel.

Az aggintézet templom építése ügyében 1908. évi május hó 31-én érkezett le a kereskedelemügyi miniszter leirata, melyben értesít, hogy a bemutatott tervet felülvizsgálta s így most már a leiratban foglalt némi változtatások mellett az építés eszközölhető lenne. A miniszter a templom építéshez összes költségeit 48413 kor. 76 fillérben állapította meg.

Ezen miniszteri leirat kézhezvétele után, én a vízvárosi templomépitési bizottságot 1908. évi június hó 4-re ülése hívtam össze, mely alkalmával megállapította a bizottság, hogy a rendelkezésre álló 22000 koronát tevő összeget nem találja elégségesnek arra, hogy a 48000 koronát haladó építési költséggel szemben az építkezés megkezdése tárgyában határozzon. Minthogy pedig ezen bizottsági ülésen többen egy nagyobb mérvű templom építésének eszméjét is felveték, a bizottság az ügy előkészítésével a szűkebbkörű bizottságot bízta meg, kinek hivatása és feladata lesz, hogy a további intézkedésekre vonatkozólag előterjesztést tegyen.

Ugyan ez alkalmával intézkedett a gyűjtött összegre vonatkozó elszámolás mikénti eszközése tárgyában.

Ezen ügyben, ha a bizottság eljárását befejezte a tekintetes közgyűlésnek jeleníti fogok.

Tisztelettel bejelentem, hogy társadalmi úton kezdeményezve mozgalom indult meg városunkban, melynek célja, hogy 1849-ik évben vértanuságot szenvedett székesfehérvári polgárok emlékére Székesfehérvár hazafias közönsége által az „Erzsébet” ligetben emelt emlékszóbor, mely a wai alakjában mint befejezetlen mű tűnik a szemlélő elé — megfelelő módon kiegészítessék.

Ezen emlékszóbor megfelelő módon kiegészítését a mozgalom vezetői elsősorban közadakozás-utján szándékoznak megoldani.

Azon bizottságnak, mely az emlékszóbor kiegészítésére keresztülvitelével megbízott tisztelettel alul írott vagyok elnöke és ha az ügy kellőképp elkészítve lesz, ezirányba javaslatomat a tekintetes törvényhatósági bizottság elé fogom terjeszteni.

A Hódmezővásárhelyen 1908. évi június hó 22-én megtartott polgármestéri értekezleten a város képviselőtében a tekintetes törvényhatóság kiküldött határozata folytán Polczer Péter gazdasági tanácsos, Mohai Lajos pénzügyi tanácsos és dr. Kstleki Károly tisztű főügyész képviselték városunkat.

Tisztelettel bejelentem, hogy 1908. július hó 1-től az adóügyeket az új szervezési szabályrendeletnek megfelelően a számvétség adóügyi osztálya Maron István számvévő vezetésével fogja ellátni, Mohai Lajos pénzügyi tanácsos pedig az új szervezési szabályzat szerint a hozzáutalt katonai és egyéb más ügyeket fogja átvenni.

Tisztelettel bejelentem, hogy 1908. június hó 16-án megejtett országos képviselőválasztás alkalmával semmiféle zavar vagy rendbontás elő nem fordult; a választás a legnagyobb rendben folyt le.

A Dunántúli Dalosszövetség 1908. évi június hó 7-én és 8-án megtartott ünnepélye alkalmával a város közönsége képviselőtében a dalos ünnepélyre városunkba érkezett minisztereket a vasútnál a város közönsége nevében üdvözölttem és gondoskodtam arról, hogy az ünnepélyességek alatt a városi színházban a színtügyi páholyt rendelkezésükre bocsássam.

A legközelebbi jövőben működésem és fel

adatom tárgyát fogja képezni a vízvezetési ügy befejezéséhez való juttatása, a várarki csatorna mélyítése és rendezésére, mely irányban már a kivitelmérnöki hivatalal megbeszéléseket is folytattam, a sertésszuroszék felállítására, a honvédségi fióklaktanya és bírósági épületek bérleti ügye, a függőkölcsönök és az újabb építésekhez szükséges kölcsönök felvételének előkészítése, az iparos tanonc otthon kérdésének megoldása, a felsőbb leányiskolának államosítása, ugy ezen iskolára vonatkozólag az 1908. évi megtagadott államsegélynek kieszközölése, a szervezési szabályrendelet jóváhagyásának kisürgtetése.

ÜJDONSAGOK.

ELŐFIZETŐINKHEZ. *Videki előfizetőink közül azokat, akiknek előfizetésük már lejárt, mai és szombati számunk címszalagján értesítjük, hogy mikor jart le? Helybeli előfizetőinkhez holnap és a következő napokon küldjük az előfizetési nyugtákat.*

Tisztelettel kérünk mindenkit, akik lapunkat megrendelték, vagy arról előzőleg előfizetvén, róla le nem mondták, legyenek kegyesek előfizetéseiket megújítani, vagy ha elmaradva volnának, utólag pótolni. A lap közzései, különösen női és a nyoma-viszonyok súlyosabbak lettek, mindig több terhet róvák ránk. Ezzel szinte párhuzamosan szüntek meg olyan támogatások, amelyek lapunkat kezdettől fogva istápolták. Ily módon jóformán teljesen előfizetőinkre, illetőleg magunkra vagyunk hagyatva. Ezért kérjük előfizetőinket, hogy ha igénybe veszik lapunkat, ne késsenek a csekély — a többi lapoknál amugy is kisebb előfizetési összeg beküldésével. Támogassák lapunkat, szerezzék új előfizetőket és nyújtsanak erkölcsi támogatást gyors és alapos tudósítások által.

A Fejérmegyei Napló előfizetési ára:

Égész évre	12 kor.
Fél évre	6 "
Negyed évre	3 "
Egy hónapra	1 "

Egyházmegyei hír. A megyéspüspök a Szórády Gyula elhalálása folytán megüresedett fejfórvár-zámolyi plebániára *Sebestyén* József biksicei káplánt küldötték ki adininisztrátorul.

Bérmálás Budafokon. Prohászka Ottokár dr. megyéspüspök június 18-án osztotta ki Budafokon a bérmálás szentségét. A fővárosból, hol előző napon tartózkodott, a reggeli vonattal érkezett a budafoki állomásra, hol Szántó Pál szolgabíró fogadta, a községi előjáróság élén. Bandériummal történt a bevonulás a plebániára. Az ünnepi sz. mise 8 órakor volt, evangelium után német és magyar nyelven gyönyörű szent beszédben szólt hűveikhez a püspök. Szent mise után először a templomban bérmált, majd ezeket áldással elbocsátva, folytatta a bérmálást a templom előtt, hol már akkorra a többiek a fellobogzott templomterén két sorban felálltak egészen le az országúton levő diadalkapuig.

Bérmálás végeztével tisztelegtek a küldött-ségek. Elsők voltak a fehérhűs lányok, kik a többi megbérmált nevében mondtak köszönetet a bérmáló püspöknek s virágcsokrot nyújtottak át neki. Majd sorban jött a községi előjárósága, hitközségek, tantestületek s egyletek. Mindannyia örömmel jött a főpásztor elé s neki mindannyihoz volt szíves, jó szava.

Végeztül a plebánián diszbed volt, melynek folyamán Heller Ivén plebános szép felkőszöntöt mondott a királyné és a megyéspüspökre, mire megyéspüspök ur gyönyörű szavakban válaszolt. Ebéd alatt a budafoki dalárdá a plebánia

kerben több szép darab éneklésével-lepte meg a főpászort, ki csak az esti vonattal távozott székvárosába.

Primícia. *Baranyay* Lajos ujmisés a mult vasárnap mutatta be az első szent mise áldozatát a Jász-Nagykun-Szolnokmegyei Baghy-pusztán, szüleinek lakhelyén. Erre az alkalomra az egész környékből igen sokan jelentek meg, hogy résztesüljenek az ujmisés pap áldásában. Mise alatt az urodalom urnője, *Baghy* Béláné énekel gyönyörű szöloéneket.

Templomszentelés. Lélekemelő szép ünnepük volt az *iváncsai* híveknek sz. Péter és Pál napján. Ekkor áldotta meg Csöngedy Gyula adonyi esperes-plebános az újonnan épült iváncsai templomát. A megáldás szertartása után a templomajtóban gyönyörű szentbeszédet intézett az egybegyűlt hívekhez Kéri Ferenc nagyperkáta plebános. A beszéd végeztével Csöngedy Gyula esperes-plebános misét mondott. Az ünnepségen az egész község jelen volt, ezzel is kifejezve azon való örömet, hogy végre neki is van temploma, ahol a jó Istennek halat adhatnak a vett jókért. A templom létrejöttében legtöbb része van Csöngedy Gyula adonyi esperes-plebánosnak és Tunkel János tanítónak, akik már régi idő óta fáradtak azon, hogy Iváncsa jöleik népe között templomot építsenek az Istennek. A templomszentelésre az adonyi hívek közül is több százan vonultak föl processzióban.

Kinevezések a postán. A július elsejével országosan történt kinevezések városunk postásainak életébe is örömet vittek. Rósiházy Jánost postánk hivatali főnökét, főfelügyelővé nevezte ki a kereskedelmi miniszter. A postahivatalban előléptek meg: Thom Ferenc ellenőrré; Kiss Zoltán, Kajdi Imre, Szigei Manó, Nepszpressz István segédellenőrré; Barátosi Ferenc gyakornokká, Seper Ferenc és Fekete József altitestvékké.

Konkurzus. A tegnapi délelőtti konkurzuson 8 jelentkező közül 6 jelentkezőt vett fel a papnövendékek közé megyéspüspökünk. A theologiára fevéttettek: Margenthai Béla, Radnai János, Reichardt Andras, Sárdig Péter, a főgimnázium VII. osztályára Steiner Miklós és Mandák Dezső.

Püspökünk a gyermekek nemi felvilágosításáról. A róm. kath. tanítói kar felkérésére a jubileumi közgyűlésen püspökünk előadást tartott a gyermekek nemi felvilágosításáról. Az előadást sajnos, csak részleteiben bírjuk. A nagypontosságú kérdéssről püspökünk a többek között a következőket mondotta:

Olyan felvilágosítás kell, amely véd és nevel. A tudás mindig helyes, mely az erkölcsöt védi; de a tudás mindig helytelen, ha az erkölcsöt veszélyezteti. Arra kell törekedni, hogy a tudás anynyi legyen, mely az ösztönt fel nem csigázza, mert ha valaki a pestisről a bacillusok terjesztésével akarna felvilágosítani, ez az élet sirásója. Olyan felvilágosítás kell, mely az erkölcsi szintet emeli. A szemérem az erős életnek egyik biztosítója. Arról is meg kell győződve lenni, hogy más az erkölcs és más a tudás. Nem azáltal leszünk tehát erkölcsösök, ha tudunk, hanem ha tudunk uralkodni. Mindenekfelett arra kell nevelni, hogy az ember kiváltsa magának azt a szorsort, amelyet az öntudat ad. Az iskola legfeljebb indirekte világosíthat fel, mert a tömegben az érzékek nagyon különbözők.

Ahol direkte kell nevelni a gyermeket, ott az anya és atya pótolhatatlan felvilágosítója; az nem igazán fel kenve erre a hivatásra. Az iskola az tartsa magát ettől távol. A keresztény erkölcsi fellegős a felvilágosításnál a tiszteletet a gyermek iránt, a tiszteletet a szemérem iránt soha sem fogja feledni. Némi felvilágosításból keveset, erkölcsi erőből minél többet. S ha ezt tesszük, a jobb fejlődésnek útját egyengetjük.

Jegyzői vizsga. Németh Ferenc, Német József vasut-tisztviselő la, kitüntetéssel tette le a jegyzői vizsgát a budapesti községi közigazgatási tanfolyamon.

Közgyűlés a vármegyén. Több sürgős ügy elintézése végett a törvényhatósági bizottság f. évi július 9-én d. e. 11 órakor rendkívüli közgyűlést fog tartani. A tárgysorozatból kiemeljük a következőket: Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter köszönete az üdvözöló irairól. — A Keszthelyen rendezendő balatonvidéki kiállítás előkészítő bizottságának kérvénye segély iránt. — Lepsényről Simonornyágy vezetőndő h. é. vasutára Belák István-enyingsi ügyvédnek engedély megadása. — Monos István és 149 társa a Baracs községhöz tartozó Széchenyi-telepnek községgé alakítását kéri. — Orbán Imre vármegyei irnok kérelme magasabb fizetési osztályba való beosztása tárgyában. — Vertesacsba községhé kérelme a vál—vertesacsba—vertesboglári vicinális ut meg-hosszabbítása iránt. — A közkörház élelmi cikkjeinek és tüzelő anyagának biztosítására köpjött vállalati szerződések. — Rácalmás község: határozata a II. segédjegyzői állás szervezése tárgyában. — Varga Zsigmond dr. t. főorvos nyugdíjazása.

A szinpártoló egyesület a mult vasárnap tartotta meg évi rendes közgyűlését a Vörösmartykór helyiségeiben Vertessy József előnkéjével. Az egyesület 25 éves történetét Vertessy előnké méltatta, amelyről egyébként gondos körültekintő titkári jelentést közölt Hajos Rezső is. Az egyesület vagyona 16.853 korona, tagjainak száma: 8 alapító 99 rendes. A tisztújításban előnké választott Vertessy József, alelnökké, Lauschmann Gyula dr., választmányi tagokká Czápary László, Feiner Soma, dr. Fiáth György, Papáry Náudor, Tóth Aladár és Vertés József.

A Ferrónia szerszám: ez vasárnap részvénytársaság június 28-án d. e. 11 órakor alakult meg a központi tűzoltóortyána negyter-mében. A gyűlés Steiner Jákó elnökletével megválasztotta az igazgatóságot, melynek tagjaivá lettek: Elek Gyula, Knazovitzky Elemér, Langráf Lajos, Molnár György, (Budapest), Pető Miksa, dr. Rádai Lajos, dr. Steiner Jákó, gróf Széchenyi Viktor, és Vecsei Jenő (Budapest). A felügyelő-bizottság tagjai: Deutsch Aladár, Hajduksa Adolf, Kovács Miksa, (Budapest), Langráf Mihály, és Maron István. A gyár inotai telepe már működik: a helybeli főtelep megnyitására ideje még bizonytalan.

Régen kellett volna már *Saára* Gyula dr. polgármesteré választásával új vágyába jutottak a mi városi érdekeink. *Saára* Gyula dr. minden-irányban megkezdte a tisztító munkát. A közegészségügy terén az ő utatására a következő felhívást bocsátotta ki a főkapitány:

A f. évben már május elején bekövetkezett és néhány nap kivételével folyton tartó nagy forróság és szárazság különösen az anyyi. Áldozatot szedő tüdővész ellen szükséges védekezés alulírott elsőfoku közegészségügyi hatóságot; polgármester ur határozata folytán és kötelességszerűleg arra indítja, hogy a tüdővész és egyéb fertőző betegségek csirái terjedésének minden rendelkezésre álló eszközzel lehető megakadályozására közreműködjön és ezzel egyidejűleg az utcák köztisztaságának előállítására a szükséges intézkedéseket tegye, ugyanazért:

1. Az 1876. évi XIV. t. c. 10-ik §-ára hivatkozással felkérem az összes helybeli háztulajdonosokat, illetve azok megbízásából a házak gondozóit, hogy házaik előtt gyálójárót napjónként a reggeli órákban legfeljebb egy óráig, de a majd elviselhetlen forróság és szárazságban többször is, — a légtör enyhítésére — jól felbörtessék.

2. Felhívom ugyancsak az összes házak utca-lakóit, hogy portörök ruháikat és szőnyegeiket, melyek a fertőző betegség csirái a tartalmazhatják, — ablakok az utcára csakis reggeli 7—8 óráig razzák ki, és ezen időn túl az utcára való kirázástól feltétlenül tartózkodjanak; továbbá feladatává teszem a háztulajdonosoknak, illetve a házak gondozásával megbízottaknak, hogy az udvari lakások ablakain a portörök kirázásának és a szőnyegek udvár káporolásának ugyancsak reggeli 8 órán-tulí teljesítést megakadályozzák.

3. Meghagyom a koldulási engedéllyel bíró és házaló koldusoknak, hogy a pénteki napon engedélyezett koldulást, — a csoportos felvonulás mellőzésével, — csakis reggeli 8 óráig folytassák.

4. Kötelessége a nádkévék- és más tárgyak fuvarozóknak és szállítóknak, hogy ezen tárgyak szállítását már felrakodásuk alkalmával az 1890. évi I. t.-c. 129-ik §-a d) pontja értelmében akként teljesítsék, hogy ezen tárgyak sudarai a földet ne érinthessék és ezzel az egészségre ártalmas por felkavarodását az utakon és utcákon elő ne idézzék.

Ezen meghagyások ellen veidökkel szemben énytelen lesznek az idézett közegészségügyi törvény 7-ik §-ban megszabott és 600 koronáig terjedő, illetve az 1890. évi I. t.-c. 129-ik §-ában előírt és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetést a kihágási eljárás során alkalmazni. Reé István főkapitány.

A várkörüti gyilkosság. A szerencsétlen véget ért Jäger Béla elföldelték. Halála vele talán jót tett, gyilkosára pedig rázúdította a büntető igazságszolgáltatást. A gyilkosság napján még pént. állapotották meg a gyilkos kilétét. Alt Jenő és Brotschol Ambrus egyenként törekedtek elejtésére a régi gyűlölt gazdának; mint büntetésük mindenestül vétkesek. A rendőri nyomozás azóta kiderítette, hogy a gyilkos Alt Jenő volt. A talált kés vallott rá, amelyet menekülés közben belevetett a közigazgatási bank pincéjébe. Beigazolást nyert, hogy a kés az övé volt. s hogy még délután magához vette előkészítve a gyilkosságra. Segédőrsai előtt már délután tett kijelentéseket, hogy még ma elteszi láb alól Jäger Bétát. Ezekből kétségtelen, hogy a gyilkosságot ő követte el, ámbar konok tagadással igyekszik kimenegetni a gyilkosság vádjá alól. Tegnap délután átkísérték az ügyészség fogházába, hol reménytelenül várja ügyének eldöntését. Brotschol Ambrust szabadon bocsátották. Jäger Béla holttestét felboncolták a törvényszék orvosai, megállapították hogy a második szúrás, amely szívet érte, okozta halálát. Temetésé tegnap délután négy órakor ment végbe a kórház hullaházából.

Amerikából. Az amerikai Magyarok Vasárnapjában olvassuk a következőket. Kiss János honfőúrunk, aki Fejérmegye egyik községéből vándorolt ki Amerikába, előírt való elkeseredésében, hogy felesége nem egyezett bele hazautazásába, gyilkos szándékkal meglötte, azután pedig önmagát sebesítette meg életveszélyesen. Az aszszony szerencsére csak könnyebb sérülést kapott, Kiss pedig, minthogy a doktorok biznak életben maradásához, a rendőrségi kórházba vitték.

Mozgófényképszínház. A vásártéren levő kényelmes és jól szellőztetett „Mozi” gyönyörű, tiszta képpel, válogatott, vonzó, szigorúan csaldí műsorával állandóan szép látogatottságnak örvend. Mától hétfőig terjedő műsora is szenzációs újdonságokból van összeállítva. Önmagának szerez tanulságos, kellemes perceket, aki el nem mulasztja a „mi Moziink” meglátogatását.

Mr. Charles Lyon, ki tízenegy éven át Prof. dr. Árkóvy (fogorvos) asszisztense volt, minden szombaton rendel a „Magyar Király” szállodában.

Az Ős-utcai tűz. Szerdán este 6 órakor haramkongás jelezte, hogy tűz van a városban. A Ős-utcaból emelkedett fel a tűzet jelző füstoszlop, mire gyorsan kivonultak a tűzoltók a helyszínre. Bogár Pál szállító házába. A szemétdomb fogott tüzet, amelyeket a tűzoltóság csekély munkával elnyomott. A tűz ugy keletkezett, hogy a szemétdomb libát porkóit a szemétdomb közelében onhét szikra pottyantottak a gyúlékony anyagokra. A szemétdomb először d. u. 2 órakor gyűlalt ki, ekkor azonban a házbeliek elfojtották. Este újabb tüzet fogott a még lappangó parázs.

Aki korán kel, aranyat lel. Ennek az ördögényű közmondásnak igazsága jutott eszébe Zsolnai Imre csókakézi származású mindenesnek, ki a Magyar Király-szállóban keresi a mindennapi kenyéret. Zsolnai, a mindenes, tegnap jókor felkelt s berontott Bogár György mindenes társa lakásába, s ott meg kerítette a maga javára Bogár pompás ezüst óráját. Mikor rajta csípték, tagadott állhatatosan, a talált bűnjel azonban rábizonyította a lopást. Az úgy a járásbírósg elé került.

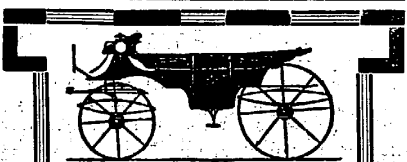
Öngyilkos urasági inas. A Seregélyeshez tartozó Hyppolit, pusztán Zichy István gróf kastélyának parkjában revolverövéssel öngyilkosságot követett el a kastély inasa, Czövek Mihály. Az öngyilkosság d. u. 2 óra körül történt, csak este 6 órakor akadhat rá a kastélybeliek, amint ha ántéka, melle át volt löve s hatalmas vértócsában feküdt tehetetlenül. Öngyilkossága okául a szegényt emlegetik. Eltörte urának biciklijét s elrontotta fegyverét, ezért bántotta a szegény. Délelőtt a főmosónának, Lajtos Rozinak könnyezve emlegette, hogy itt hagyja a szegényteljes életet, mire Lajtos Rozi csak annyit jegyzett meg, hogy el ne adja lelkét az öcsögnek. És Czövek Mihály nem hallgatott a jó szóra.

Tűz a gabona földön. A vöröskakás ismét pusztított Sárszentmiklóson. Hr. Zichy Aladár tulajdonát képező sárszentmiklósi pusztának a dombóvári vasút mentén fekvő árpatabláján a lóban álló árpa gyűlalt meg. Hihetőleg a gyorsvonal sziporkái, s körül-beült 25 hold elégett. Elszántás által tudták a tüzet lokalizálni. Ugyan akkor jött telephon jelentés szerint az őrsi pusztán már lerakott rozs kévék szintén lángokban álltak.

Csengő-ügyek. A Széchenyi-utca néhány házában lakóknak tegnapi nap éjszakáján nem lett volna tanácsos későn lemenni. Valami szemes tolvaj akadt, aki nemcsak, hogy megrongálta a csengőket, hanem egyuttal el is emelte őket. A rendőrség azt hiszi, hogy valami csengő szakértő járt el a dologban, akinek csengőre lévén szükség, ebben a szűkös világban ezuton jutott legalkalmasabban csengőkhöz. A károsok, Tremkő Ferencné, Deutsch Aladár, Kolonics Ferencné és Mészöly József dr. kívánatára már a rendőrség is foglalkozik a dologgal.

Szerkesztői üzenetek.

Irgykedj. Ugyan ne irgykedj. Nagyon búsan meg-szolgáltuk mi azt a kis vakációzat. Szombaton kezdjük. Directio: Velence. A fürdés: napfürdő, tengeri fürdő a Lidon sine fine, legelőbb július végéig. Társaság: három tanár, egy ügyvéd, egy bíró, valamennyi vidám, ifjú és bohó. A szerkesztőségi jóváidelemnek semmi köze ebbe. Aki ilyen zúldot hisz, annak be kell zsinolyezni a fejét. Múlasson jól ön is s ne feledjen: benűnkét. Nagyra becsüljük az ön társaságát is, de hát...

HIRTLING PÁL
KOCSIGYÁRTÓ,

Üzlet: Székesfehérvár. Raktár: Simor-utca 35.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom dusan berendezett kész kocsli raktáromat. Továbbá ajánlom ujonnan berendezett bogárné üzletemet, készletbe tartok mindennemű hímő és hajtó kocsli korbákat, kerekeket és hozzá tartozó összes fa részeket a leggyorsabban és jutányos árban szállítok.

Kovács, bogárné és kocsifényező
tanulók felvétetnek.

Mielőtt
személy, jelölés, v. építési
KÖLÖSÖN
íratt intézkednek,
kértjen díjtalanul megjelölni.
MELLER L. EGYED
BUDAPEST,
IX., Lánchíd utca 7.
Telefon: Jelenkorban
46—51.

Goddam!
Végre egy gyorsan és biz-
tosan ható tyukszem-szer
Cook & Johnsons
amerikai szabadalmazott
tyukszem-gyűrű
1 darab 20 fillér, 6 drb. 1 K. Póstan 20 f. portó.
Kapható a birodalom minden gyógyszerárában,
valamint orvosság-drogériákban stb.

Zongora javítás, hangolást
és szállítást jutányos árban
:: elfogad ::
GASPAR SANDOR
orgona, harmónium, zongora készítő.
SZÉKESFEHÉRVÁR,
József-utca 12. sz.

Kristály
forrás-ásványvíz,
étvágyat javít, gyomor-
rontást megakadályoz.
Kapható minden jobb fűszer és ve-
gyeskereskedésben.
Főraktár PINKAS ZSIGMOND és FIA
fűszerüzletében, Székesfehérvárott.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a
kiadóhivatalban, Szt-István-tér 1.

Valódi brünni szövelek
az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.
Egy szeivény 1 s szeivény 7 korona
1 szeivény 10 korona
3*10 m. hosszú 1 szeivény 12 korona
teljes térfüruhá- 1 szeivény 15 korona
hoz (kabát, nad- 1 szeivény 17 korona
rág és mellény) 1 szeivény 13 korona
elegendő, csak 1 szeivény 20 korona
Egy szeivényi tekete szőlőruhához 20 — K. ért.
szőlőgy. felőltőszövet: varslószövet, seivény-
kangarut stb. stb. gyári áron kívül a mint meg-
tekinthető és szálló cég mindenütt ismert postó-
gyári raktár
SIEGEL-IMHOF Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvezető élvez, ha
szövevényrelegeti közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentősenek.
Szabott, legelőbbb árak. Ürülési választék.
Mintahd, figyelmessé szolgálják, még a legkise-
rendeletű is a telefontól is áruiban.